

ZAMYŠLENÍ NAD KOMUNIKOVÁNÍM STATISTIKY V MÉDIÍCH

STATISTICKÁ ANALÝZA DAT, PSY117

Zuzana Očadlíková
362626, Psychologie – Sociologie

Vyučující: Mgr. Stanislav Ježek, PhD.
Mgr. Jan Širůček
Mgr. Jan Šerek

Datum odevzdání: 1. 5. 2010

Ve čtvrtek 8. dubna 2010 byl na zpravodajském serveru Novinky.cz uveřejněn článek „Dobré vztahy s tchány snižují riziko nevěry ve vztahu“. Tento článek (Dobré vztahy s tchány, 2010) uvedl, že vědci, kteří zkoumali věrnost v heterosexuálních vztazích, dospěli k následujícím poznatkům: Čtvrtina dotázaných osob přiznala nevěru, přičemž desetina párů souhlasí se sexuálními úlety mimo vztah. Věrnost pak nejčastěji uváděli ti partneři, kteří dobře vycházeli se svou tchýní a tchánem. U žen se prý zvyšuje riziko nevěry o 44%, pokud se zamilují do svého kamaráda a o 30% pokud se zamilují do známého. U mužů se pravděpodobnost nevěry, pokud se zamilují do kamarádky, zvyšuje o 25% a o 43%, pokud se zamilují do známé. Muži, dle serveru, tedy raději připustí úlet s méně známou ženou, zatímco ženy s kamarádem.

Článek byl vytvořen na základě studie, která se zabývala kontextem sexuální angažovanosti a nemonogamie ve vztazích na základě dat od 783 respondentů (Paik, 2010). Sexuální angažovaností zde byl myšlen první pohlavní styk partnerů od počátku námluv a také typ vztahu, ve kterém ke styku došlo. Závislými proměnnými studie byly respondentova nemonogamie a mínění o nemonogamii partnera. Nezávislé proměnné (NP) byly rozděleny do tří tříd. Primární NP značila dobu, ve které spolu měli partneři poprvé sexuální styk od počátku vztahu, a typ vztahu ve kterém se poprvé sexuálně sblížili (např. vážný vztah, přátelství bez randění, náhodný sex). Sekundárními NP byly věk první sexuální zkušenosti, celkový počet sexuálních partnerů, odlišná rasa, vzdělání a věk. Terciární NP značily rodinný stav, trvání vztahu a sociální začlenění páru (zahrnující dobré vycházení s rodiči partnera).

Pro zjištění rozdílu mezi muži a ženami (v otázce typu vztahu, načasování prvního sexuálního styku a nemonogamie) byl použit Wald chi-kvadrát test. Bivariační probitový model analýzy poskytl maximálně pravděpodobný odhad (korelační koeficient) asociace mezi různými NP a ZP. V souladu s probitovým modelem regresní analýzy (Hlaváček, 2003), ZP nabývala pouze dvou hodnot (monogamní/nemonogamní), přičemž model byl vytvořen zvlášť pro ženy a muže. Tento model současně potvrdil vzájemnou závislost respondentovy nemonogamie a mínění o nemonogamii partnera (Paik, 2010). Za případnou nesprávnost této korelace (zjištěnou skrze odhad Spearmanova koeficientu rho) se probitový model zodpovídal. Autor vytvořil pro každé pohlaví 3 modely probitové regrese. První model zahrnoval kontrolní proměnné, druhý model připojil načasování prvního pohlavního styku a třetí model přidal ještě typ vztahu, ve kterém došlo k prvnímu pohlavnímu styku. Všechny modely byly podrobeny Akaikovu informačnímu kritériu, přičemž nejlepšího výsledku dosáhl 3. model, což znamená, že tento model byl nejpřesnější, respektive že rozdíl mezi předpokládanou a pozorovanou hodnotou zde byl nejmenší (Akaike information criterion,

2010). Všechna naměřená data byla zobrazena pomocí tabulek relativních četností či tabulek koeficientů probitového modelu regresní analýzy.

Výsledky studie byly článkem značně desinterpretovány. Například fakt, že jedna desetina párů vzájemně souhlasí s úlety mimo vztah, je zkreslující již z toho důvodu, že páry vůbec zkoumány nebyly. Údaj nevěry byl zjišťován pouze u respondentů, a údaj o nevěře jejich partnerů pouze na základě domněnek respondentů. Nemluvě o tom, že o souhlasu se vzájemnou nevěrou nebyla ve výzkumu absolutně řeč. Dalším chybnou interpretací je zmíněná čtvrtina respondentů, která přiznala nevěru. Ze studie jasně vyplývá, že čtvrtina respondentů oznámila, že nevěrní byli buď oni sami, nebo jejich polovičky. Největším problémem článku je však dle mého názoru interpretace zvýšeného rizika nevěry. Studie zkoumala vliv typu vztahu, ve kterém dojde k prvnímu pohlavnímu styku páru, na možnou budoucí nemonogamii těchto partnerů, avšak článek tyto proměnné vysvětluje dosti zavádějícím způsobem. Z článku vyplývá, že pokud je již člověk zadán a zamiluje se (o „zamilování“ ve studii také nebyla řeč), v případě muže do své známé, zvýší se pravděpodobnost jeho nevěry, zatímco v případě ženy se pravděpodobnost nevěry zvýší, pokud se zamiluje do kamaráda. Ze studie však vychází, že pokud si muži začnou se ženou, jakožto náhodnou známou, respektive ženy s mužem, jakožto kamarádem, zvyšuje se riziko, že tyto muži a ženy budou těmito svým partnerům v budoucnu nevěrní. Konečně centrální tvrzení článku, že dobré vztahy s tchány a tchyněmi snižují riziko nevěry, bylo prokázáno pouze u žen a jejich partnerů (koef. -0,68 a -0,71), u mužů tato asociace nebyla významná. Článek nezmínil ani potenciální problémy studie (stáří dat, nepodchycené okolnosti nevěry). Hlavní význam studie spočíval v poselství, že proces námluv poskytuje člověku cenné informace o možné budoucí nemonogamii a také že význam formálních schůzek by z hlediska monogamie ve vztahu neměl být zatracován, což však článek nijak nezprostředkoval, naopak uvedl spíše mlhavé, útržkovité a do jisté míry i nesprávné informace.

Seznam literatury:

Paik, A. (2010). The Context of Sexual Involvement And Concurrent Sexual Partnerships. *Perspectives on Sexual and Reproductive Health*, 42, 33-42.

Hlaváček, M. (2003). *Nestandardní modely pro rozhodování a vyjednávání ekonomických subjektů týkající se ekonomických informací*. Nepublikovaná diplomová práce.

Fakulta sociálních věd University Karlovy, Praha. Staženo 30.4.2010 z <http://ies.fsv.cuni.cz/work/index/show/id/406/lang/cs>

Akaike information criterion. (2010). *Wikipedia*. Staženo 30.4.2010 z http://en.wikipedia.org/wiki/Akaike_information_criterion

Dobré vztahy s tchány snižují riziko nevěry ve vztahu. (2010). *Novinky*. Staženo 26.4.2010 z <http://www.novinky.cz/zena/vztahy-a-sex/196897-dobre-vztahy-s-tchany-snizuji-riziko-nevery-ve-vztahu.html>